

Bestiáda

Seules les Bêtes – francia, 2019.
Rendezte: Dominik Moll. Írta: Colin Niel regényéből Gilles Marchand és Dominik Moll. Kép: Patrick Ghiringhelli.
Zene: Benedikt Schiefer. Szereplők: Laure Calamy (Alice), Denis Menochet (Michel), Damien Bonnard (Joseph), Valeria Bruni Tedeschi (Evelyne).
Gyártó: Haut et Court / France 3 Cinema. Forgalmazó: magyarhangya Feliratos. 117 perc.

A 2000-ben a *Harry csak jót akar* című fekete komédiával be-robbant német születésű francia filmrendező, Dominik Moll alkotásaiban visszatérő elem a betolakodó motívuma – a *Harry...*-n kívül előfordul a *Lemmingben* és a *Mondd ki, hogy uborká!*-ban is. Ez a témája Moll új művének, a *Bestiáda*nak is, de itt hangsúlyosan érzelmi betolakodásról van szó (hőseink ott keresik a szerelmet, ahol arra nincs fogadókészség), a korábbi filmekre jellemző fekete humor helyett pedig az alkotó ezúttal komoly, mint a vakbél-gyulladás.

Habár a rendező új alkotását Colin Niel 2017-es regénye alapján forgatta, a *Bestiáda* kísértetiesen emlékeztet egy 2006-os amerikai filmdrámára, *A halott lányra*. Itt is egy nő eltűnése és halála áll az események középpontjában, és ugyanúgy

BASKI SÁNDOR

Van Gogh az örökkévalóság kapujában

At Eternity's Gate – brit-amerikai, 2018.
Rendezte: Julian Schnabel. Írta: Jean-Claude Carrière és Julian Schnabel. Kép: Benoît Delhomme. Zene: Tatiana Lisovskaya. Szereplők: Willem Dafoe (Vincent), Rupert Friend (Theo), Oscar Isaac (Gauguin), Mads Mikkelsen (Pap), Mathieu Amalric (Gachet). Gyártó: Iconoclast / Sinload Productions. Forgalmazó: Cirko Film. Feliratos. 101 perc.

Az életében méltatlanul melőzött holland festőgéniusz filmes portréját az elmúlt fél évszázadban boldog-boldog-talan megfestette. Készült róla hollywoodi melodráma (*A nap szerelmese*, 1956), kísérleti dokumentumfilm (*Vincent*, 1987), realista dráma (*Vincent és Theo*, 1990; *Van Gogh*, 1991), festményanimáció (*Loving Vincent*, 2017), de még Kurosawa víziójában is feltűnt Scorsese alakításában (*Álmok*, 1990).

Miben más a legfrissebb, Julian Schnabel által jegyzett verzió? Abban semmiképp, hogy vizualításában is megpróbálja megidézni Van Gogh fest-

ményeinek világát – ez az ötlet minden korábbi feldolgozónak eszébe jutott –, és nem újdonság az sem, hogy a festő halálát – egy 2011-ben publikált új elmélet nyomán – öngyilkosság helyett emberölésként mutatja be. Az viszont kétségtelenül egyedi és merész ötlet, hogy a mindössze 37 évet élt Van Gogh bőrébe a forgatás idején már 62 éves Willem Dafoe bújhatott bele, de ennél is izgalmasabb, hogy a korábbi portrékban csak illusztrációs céllal felvillantott festmények – illetve a művészet mint a megszálottság eredője –, ezúttal központi szerepet kapnak.

Schnabel, aki maga is képzőművész, nemcsak az alkotás folyamatát mutatja be, annak minden szépségével és gyötrelmével együtt, de Van Gogh örületét is kényelmetlenül közel hozza a nézőhöz. Ehhez leginkább belső narrációt, álomszerű, érzéki képeket és tokoladó közeliket használ, mint korábbi rendezésénél, a *Szkafander és pillangónál*. A paralizált Jean-

Dominique Baubyhoz hasonlóan Van Gogh is a saját elméjébe zárva szenved, és az ő kálváriájának követése is megterhelő élmény, itt azonban nem követi feloldás a lelki és fizikai borzalmaikat. Gyönyörködni legfeljebb Dafoe átlényegülésében és az epizodisták (Rupert Friend, Oscar Isaac, Mads Mikkelsen) játékában lehet.

öt ember ehhez való kapcsolódását ismerhetjük meg. Az egymás után, de szándékosan nem időrendben elmesélt öt sztori közös vonása, hogy az elkésredetten szeretetre, szerelemre vágyó hősök azt próbálják kinkeservesen kitalálni, hogy mekkora az a maximálisan elviselhető kompromisszum, amit még megkötnének azért, hogy szeressék őket. A viszonzatlan szerelmek szép fokozatosan olyan hálává szövődnek, ami bekeríti az említett halott nőt, és az egymással összefüggő cselekményszálakból kirakós játékként áll össze a teljes történet.

A 2010-es évek végén az időbontással és a különféle nézőpontokkal való kísérletezés már nem igazán nevezhető eredetinek, így a *Bestiáda* legérdekesebb vonása az marad, hogy ahhoz képest, hogy a nagybetűs Sors játékaról szól, meglepően visszafogott és szentvlen a stílusa. Ráadásul minél többet látunk, annál könnyebben találjuk ki magunktól is a fordulatokat, így a végső nagy katarzis helyett inkább egy-egy színészi játék az, ami megörvendeztet a nézőt: az elcsábított pincérlányt alakító Nadia Tereszkievicz és a csábítóból áldozattá váló Valeria Bruni Tedeschi kettőse például különösen szép.

VAJDA JUDIT

Peninsula: Holtak szigete

Bando – koreai, 2020. Rendezte: Yeong Sang-ho. Írta: Park Yoo-suk. Kép: Lee Hyung-deok. Zene: Mowg. Szereplők: Gang Dong-won (Jung-seok), Lee Jung-hyun (Min-jung), Lee Ree (Joni), Kwon Hae-hyo (Kim), Kim Min-jae (Hwang). Gyártó: Next Entertainment World / RedPeter Film / New Film. Forgalmazó: ADS Service. Feliratos. 116 perc.

A pályáját animációs filmekkel kezdő dél-koreai alkotó, Yeon Sang-ho (*Disznók királya*, 2011; *Csalás*, 2013) azonnal világhírűvé vált az első nagyjátékfilmjével: a *Vonat Busanba – Zombiexpressz* (2016) áramvonalas, enyhén társadalomkritikus, karakterorientált akció-thrillerje felüldülést jelentett a zombifilm kedvelőinek, a tárgyév legnézettebb mozija volt Dél-Koreában, emellett pedig meghódította a tengerentúli piacot és még hazánkba is eljutott. A *Peninsula: Holtak szigete*t marketinges megfontolásból több országban a *Vonat Busanba* folytatásaként reklámozzák, noha vajmi kevés köze van hozzá: a gyors mozgású, fény- és hangérzékeny koreai zombikon és a zombiapokalipszis utáni nagyvárosi milliók kívül egyetlen motívumot vagy szereplőt sem ment át az eredetiből, és nem igényli annak előzetes ismeretét.

A komoly reményeket és nagy várakozást keltő zombi akciófilm (amely a nyár derekán kirobbanó kasszasikert aratott hazájában) történetében egy bűntudattól terhelt, traumatizált katonatisztet, annak sógorát és két másik ugyancsak Hongkongba evakuált koreait bíz meg azzal a helyi keresztapa, hogy hozzanak el húszmillió dollárnyi készpénzt Incshon kikötővárosából, a zombiknak úgysem lesz rá szüksége. Az élőhalott horda és egy csapatnyi túlélő vadember által megnehezített *heist*-premisszából fogan meg a *Mad Max* és a *Menekülés New Yorkból* csekély értelmű, kelet-ázsiai zombigyermek, amely papírmásé karaktereket mozgat, melodramai túlzásokkal, rajzfilmszerű akció-jelenetekkel és véget nem érő

CGI-attrakciókkal operál. Yeon alkalmanként megvillan ugyan, ilyen a kislány testvérpár bemutatkozó autós üldözése vagy a *Mad Max 3.* Thunderdomegladiátorjátékának zombikra hangszerelt változata, összességében azonban alkotása jócskán alulmarad a *Vonat Busanba – Zombiexpressz*hez képest mind a feszültségkeltés, mind a figurák, mind pedig a drámai ív tekintetében.

TESZÁR DÁVID

Notting Hill-i cukrászda

Love Sarah – brit-amerikai, 2020. Rendezte: Eliza Schroeder. Írta: Jake Brunger, Mahalia Rimmer, Eliza Schroeder. Kép: Aaron Reid. Zene: Enis Rothhoff. Szereplők: Celia Imlrie (Mimi), Shellez Conn (Isabelle), Shannon Tarbett (Clarissa), Rupert Penry-Jones (Matthew). Gyártó: Miraj Films. Forgalmazó: Cirko Film. Feliratos. 97 perc.

Soha nem múlt igény van a Sgasztro-romantikus filmekre, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy minden évben érkezik a mozikba legalább egy olyan próbálkozás, amely egyszerre várja el a nézőtől a hangosan megdobbanó szíveket és korgó gyomrokat. Ahogy a finom fogások összehozzák az embereket, úgy találunk egymásra – és egyben magukra – a történetek hősei is. A *Notting Hill-i cukrászda* is ezt a jól begyakorolt receptet használja, hűségesen követve a hozzávalók és adagok listáját – de az a

plusz, amitől egyik cukrászdát választjuk a másik helyett, végül valahogy kimarad belőle.

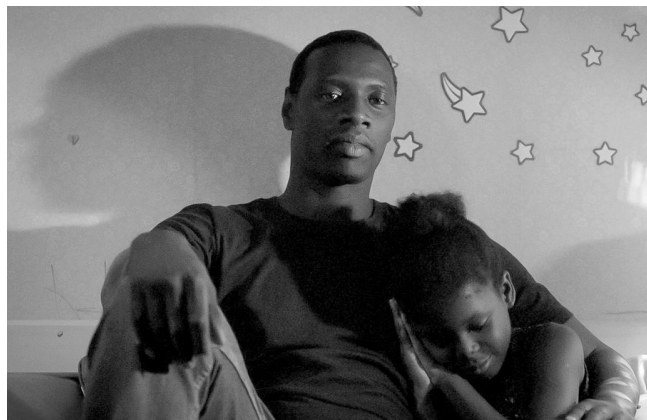
Pedig a főszereplő női trió érdekes összeállítás lehetne. A nyitójelenetben halálos bal esetet szenvedő szuperséf, Sarah önbizalom-hiányos legjobb barátja, eltávolodott anyja és az útját kereső lánya a szeretett nő emlékére megnyitják Sarah álmocskrászdáját a Notting Hill tucatnyi egyéb cukrászdája között, hogy szembeüljenek azzal az elenyésző mennyiségű nehézséggel, amivel ez a film szerint járhat. A különböző karakterek között még izgalmas is lehetne a dinamika, de úgy tűnik, ebből nem kért az elsőfilmes Eliza Schroeder rendező: megelégedett az egyenes vonalú történettel, benne egy-két nem túl drámai fordulattal, és rábízta az amúgy tehetséges szereplőgárdára, hogy életet vigyenek az egyenes ívű sztoriba – nem sok sikerrel. A gyász feldolgozása, a post-Brexit London multikulturalizmusa, és a különböző korú nők útkeresése mind érdekes téma lenne, de Schroeder egyikbe sem mer mélyebben beleásni, inkább csak kapargatja a cukormázát a felszínen.

LOVAS ANNA

Az elfeledett herceg

Le prince oublié – francia, 2019. Rendezte: Michel Hazanavicius. Írta: Noé Debré, Bruno Merle és Michel Hazanavicius. Kép: Guillaume Schiffman. Zene: Howard Shore. Szereplők: Omar Sy (Herceg), Bérénice Bejo (Szomszéd), Sarah Gaye (Sofie), François Damiens (Pritprout). Gyártó: Pathé / Prélude / StudioCanal. Forgalmazó: Vertigo Média Kft. Szinkronizált. 100 perc.

Az emberi kapcsolatok felületesek, senki nem szereti még a hozzá legközelebb állókat sem igazán: csupán az önérdék vezérlő érzelmeinket – ezt üzeni Michel Hazanavicius, *A némafilm* rendezője legújabb alkotása, *Az elfeledett herceg*.

Egy tini lányát egyedül nevelő apa életének arról a zűrös szakaszáról mesél, amikor Sofia gyermekből kamasz lesz: már nem igényli az esti meséket, kínos számára, ha a tanítás végén a sulit előtt várják. Szoros kapcsolatuk az apa részéről nem ért véget, de a lány részéről igen. Hazanavicius párhuzamosan mutatja be a cselekményt a való életben és egy elképzelt mesevilágban, ahol az apa, mint herceg, a kislány történetének főszereplője mindaddig estéről estére új kalandokban mentette meg a herceggkísaszonyt. Most azonban megjelenik az új herceg, a szőke osztálytárs képében: ő kapja meg a mesevilág előkelő lakosztályát, míg az apa a statiszták szobájába kerül, és egyenes út vezet számára a feledéshez.

Miközben a hétköznapi események – a lányt buliba hívják, inkább oda menne, és sulit után a szőke fiúval szállna fel a busz-

ra – alapján is tökéletes értjük a szülői szerep változásának ezt a nehéz szakaszát, a mesevilág teljesen didaktikus szimbólumrendszere, amelyben láthatatlanná válnak mindazok, akik szeretteik számára már kiestek a főszerepből, csak még fájdalmasabbá és pesszimistábbá teszi az alkotást. Az apát alakító Omar Sy játéka az egyetlen pozitívum, ami a filmből kiemelhető, az őt körülvevő szintén mesébe illően elrajzolt mellékszereplők biodíszletként jelennek meg a történetben. Az optimista kicsengésű bevezetés semmilyen módon nem következik mindabból, amiről *Az elfeledett herceg* szól, amelyre ha meseként tekintünk, a tanulság egyértelmű: szégyelljük magunkat, ha családukhöz, barátainkhoz csak akkor fordulunk figyelemmel, ha éppen akarunk tőlük valamit.

PETHŐ RÉKA

Miután összecsaptunk

After We Collided – amerikai, 2020. Rendezte: Roger Kumble. Írta: Anna Todd regényéből Mario Celaya. Kép: Larry Reibman. Zene: Justin Caine Burnett. Szereplők: Josephine Langford (Tessa), Hero Fiennes Tiffin (Hardin), Louise Lombard (Trish), Dylan Sprouse (Trevor), Candice King (Kim). Gyártó: CalMaple / Frayed Pages. Forgalmazó: Big Bang Média. Szinkronizált. 105 perc.

Az Anna Todd *Miután* fanfiction-szériájának második regényéből készült filmadaptáció, a *Miután összecsaptunk* némi reménnyel kecsegtetett az első rész középszerűsége után. A folytatást – Jenny Gage könnyen felejthető rendezése után – a kilencvenes évek végén a *Kegyetlen játékokkal* debütáló Roger Kumble-re bízta. A történet azonban a legcsekélyebb teret sem biztosítja a rendezőnek, hogy szenvedélyesnek szánt közös zuhanyzásban vagy jógagyakorlatban egy fikarcnyi erotikát csempészhesen.

Pedig milyen jó választás lehetett volna Kumble, ha az író nő második regényében bármi is történe, azon kívül, hogy a Tessa és Hardin összevesznek valami teljesen lényegtelen dolgon, majd hosszadalmas és olykor kínosan sablonos békülős szexjelenetek után újra hajba kapnak. A visszatérő főszereplő-kettős, Josephine Langford és Hero Fiennes Tiffin igyekezete méltányolható ebben a 103 percben is, de az első könyvtől/filmtől következetesen épített bántalmazói kapcsolat éljenése olyan abszurd magasságokat ölt, hogy abba már mindkettejük játéka belebicsaklik. Anna Todd történetének központi gondolata szerint az intelligens és talpraesett, egyetemi tanulmányai mellett éppen egy könyvkiadónál gyakornokoskodó Tessa testi vágyainak engedelmességgel, reménytelenül benne ragad abba a kátyúba, amit a Hardinnal való toxikus kapcsolata jelent,

Az új mutánsok

The New Mutants – amerikai, 2020.
Rendezte: Josh Boone. Írta: Knate Lee.
Kép: Peter Deming. Zene: Mark Snow.
Szereplők: Maisie Williams (Rahne),
Anya Taylor-Joy (Illyana), Charlie Heaton
(Sam), Alice Braga (Dr. Reyes), Blu Hunt
(Danielle). Gyártó: 20th Century Fox
/ Marvel Entertainment. Forgalmazó:
Fórum Hungary. Szinkronizált. 94 perc.

Akár a széria méltó lezárását
his remélhettük az utolsó
utáni *X-Men*-filmtől. A her-
vasztó *Sötét Főnix* után, de
még a – Fox stúdiót felvásár-
ló, így a képregény-adaptá-
ciós jogokat is visszaszerző
– Disney-Marvel térfoglalása
előtt suvasztották be a nap-
tárba Josh Boone spin-offját,
amely kissé hiábavaló kon-
cepción alapul. A most bemu-
tatott ifjú mutánsnemdék
tagjaival ugyanis vélhetően
nem számol majd az ismételt
újrakezdést mérlegelő, követ-
kező produceri gárda. Ez azon-
ban *Az új mutánsok* értékeit
nem csorbította volna. Az már
annál inkább, hogy a most le-
hetőséget kapó fiatalok fájdal-
masan sötleten figurák.

Boone hiába bizonyította a
szép sikert arató *Csillagaink-
ban a hibával*, hogy képes hi-
teles tinihősöket mozgatni, ha
ezúttal kidolgozatlan jellemű,
rosszabb esetben egymással
tökéletesen felcserélhető ka-
maszokká egyszerűsíti le Chris
Claremont és Bob McLeod
1982-ben, önálló *graphic
novel*-ként megjelent képre-
gényének hőseit. Az öt fiatal
mutáns közül a két fiút, Nap-
foltot és Ágyúgolyót jószerivel
csak a frizurájuk alapján lehet
megkülönböztetni egymás-
tól, a valamivel izgalmasabb
lánykarakterek közül pedig
éppen a főhősszerephez jutó
Danielle Moonstar a legszür-
kébb. Komoly hiba ez egy olyan
történetben, amely egyetlen
helyszínre, a klinikaként és bört-
önként is működő intézmény
falai közé szorítja a cselek-

ményt, és amely szinte kizáró-
lag az öt bentlakó kapcsolatá-
nak alakulásáról mesél. Boone
ugyan a karakterek múltját
megsejtető horrorbetétekkel
frissíti a megszokott, gyerek-
barát szuperhős-hangulatot,
a szimpatikus törekvés még-
sem válik igazán hatásossá az
X-Men elitligája felé kacsintga-
tó, ám érthető módon a kispad-
dot koptató kamaszok egysíkú
ábrázolása miatt.

KRÁNICZ BENCE

Mulan

Mulan – amerikai, 2020. Rendezte:
Niki Caro. Írta: Rick Jaffa, Elizabeth
Martin és Lauren Hynek. Kép: Mandy
Walker. Zene: Harry Gregson-Williams.
Szereplők: Yifei Liu (Mulan), Donnie
Yen (Tung), Jason Scott Lee (Böri
Khan), Gong Li (Xianniang), Tzi Ma
(Zhou). Gyártó: Walt Disney Pictures
/ CFGC. Forgalmazó: Fórum Hungary.
Szinkronizált. 115 perc.

Képzelnünk el egy olyan világot,
ahol a Disney elkészíti egy Kíná-
ban alsós tananyagának számí-
tó hősi ballada zenés-komikus
mesefilm-adaptációját, amelyet
radikálisan kifordít a kortárs
feminizmus és amerikai indivi-
dualizmus jegyében, majd a si-
keres fogadtatás után van képe
Kínában is piacra dobni – és még
meg is lepődik csúfos kudarcán.
Bármily különös, ez a világ nem
egy alternatív univerzum, ahol
világszerte gyermekek milliói
szórakoznak a *Dzsungel vörös
könyvén* és a *Fehértőlányán*
hanem a rögválóság a meszi
90-es évekből, amikor egy
hollywoodi stúdió még főként
hazai piacra dolgozott. Ám azóta
sok víz lefolyt a Jangcén: mire a
Disney élőszereplős ön-remake
hulláma elérte a kulturális ki-
sajátítás csúcspéldáját jelentő
Mulant is, egy *Bosszúállók*-film
már több bevételt hoz Kínában,
mint az Államokban.

Míg a Dreamworks *Jetikőlyke*
csupán nyomokban tartalma-
zott pekingi propagandát, a
Disney alapjaiban átalakította
hajdani siker-rajzfilmjét a man-
darin szájízhez. Nem csupán
kiirtotta belőle a kulturális bak-
lövéseket (hunok, hajlevágás,
japán zászló) és sértő elemeket
(lásd a komikus Mushu sár-
kányt), majd megszórtá benn-
fentes nemzeti utalásokkal
(például a két nyúl versének
ősi gender-bölcsességére), de
– a 2009-es *Hua Mulan* sorve-
zetőjét követve – átszövegezte
egyénközpontú üzenetét a kol-
lektivizmus dicsőítésére, bős-
z népi demokratikus *wuhsziát*
faragva az alapfilmből. Az új
Mulan nem igazi énjét keresi a
tűkrökben, inkább beáll a sorba
(„Tudom a helyem!”), büntudat
helyett a szégyen elkerülése
irányítja, a közösség elfogadása
menti meg a rút boszorkány-
sorstól, végül egyéni boldogsá-
gát a haza szolgálatára cseréli
– amelyet csakis nemes lelkű
és erős kezű vezetők védenek a
háborgó ujgurok ellen. Kárpót-
lásul a zord ideológiai fazoniga-
zításért, a vizuális képzelőerő
teljes hiányáért (giccs-főnixtől
a sötleten harci koreográfiáig) és
a sokszínű családi szórakozást
felváltó egysíkú kalandfilm-
drámáért a nyugati nézőnek
be kell érnie egy *Star Wars*-
színezetű fantasy-világgal –
ahol a *chi* sötét oldalát immár
nem a Birodalom, inkább a lá-
zadás képviseli.

VARRÓ ATTILA